

ŁÓDZKIE ECHO WIECZORNE

Numer pojedynczy 20 gr.

Redakcja: Zawadzka 1. Administracja: Piotrkowska 11. Telefony: 38-28, 228 i 229.
Redakcja otwarta dla interesantów tylko od godz. 11 rano do 2 po poł. Administracja czynna od godz. 9 rano do 7 wiecz. bez przerwy. Redaktor lub jego zastępca oraz dyrektor wydawnictwa przyjmują od godz. 1 do 2 po poł.

WIGILIJNE REFLEKSJE.

Nędza, nad którąby kamień zapłakał... Do prawdziwych biedaków trzeba pójść z sercem — a nie czekać, aż oni rękę wyciągną.

Nad tysiącami ubogich i najuboższych biedaków i nędzarzy, postaci głodnych, bosych i okrwawionych jedynie nędznymi łachmanami, znęca się tegoroczna, tak niepowszednio sroga zima...

Pastwi się ona niemiłosiernie, wyciskając łzy bólu i rozpacz z pod zmartwiałych powiek, — doprowadzając do determinacji niejedną istotę ludzką.

Wędrująca w okrutnej nędzy na marginesie wielkiego miasta — na jego peryferiach... Oto rodzajowy obrazek z tego ciemnego odłamku życia wielkomiejskiego — obrazek, opowiedziany nam przez jedną z żyjących...

Jade jedenastka na Chojny. W tramwaju pustym — jedynie w rogu, naprzeciwko mnie siedzą dwie kobiety, z których zwłaszcza jedna, trzymająca roczne dziecko niemowlę przy piersi, zwraca moją uwagę okropnymi łachmanami, w jakie jest przyodziana. Pietnaście stopni mrozu, a ona ma na sobie jakąś dziurawą szmatę, która kiedyś była może suknią, może workiem, teraz zaś prześwieca dziurami, no i również dziurawą, cienką chustkę jakąś na ramionach... Pod tą chustką tuli ona zniechęcone z zimna dziecko...

Przysłuchuję się rozmowie obu kobiet i dowiaduję się, jako przygodny słuchacz jak to nędzarka z dzieckiem od szeregu dni obija naprzód progi różnych instytucji, nie mogąc nigdzie nie wykołatać.

Cdzie przyjdzie, to się człowiek spóźni, bo już albo wszystko rozdali, albo pełno jest takich, co już dawno czekają... Byłam z dziećmiakami u św. Krzyża, to ci ksiądz, co miał na gwiazdkę, już rozdał różnym dziadom i nic mi nie mógł pomóc... W komitecie byłam dla najbiedniejszych, to tam tylko tym dają, co w wzięciu siedzą... Cdzie chodzę, to naprzód, a tu już sił całkiem niema, żeby to przetrzymać... Dzieciaki puchną mi z głodu i z zimna — lno wziąć i powiesić się chyba...

A dokąd teraz jedziecie? Mówili mi ludzie, że na Chojnach w jednym miejscu zapomogę dają, 2 złote. Trza jeszcze poprobować... — mówi nieszczęśliwa i z zapadłej, suchej klatki piersiowej wyrzywa się ciężkie westchnienie.

Przemówiła mdo niej; do kilku minut rozmowy chwyciła mnie ta wyjątkowa nędza tak dalece za serce, że zabrałam nieszczęśliwą z dzieckiem do siebie i pomogłam jej w miarę możliwości. Dowiódziałam się przy tej okazji, do jakich rozmiarów dochodzi u nas nędza ludzka...

Oto: kobieta ta nie ma już od roku najmniejszych nawet środków do życia, bo mąż w swoim czasie opuścił ją. Została w izbie z pięciorgiem drobnych dzieci i wszyscy razem przymierają dzień w dzień głodem, wydani na pastwę losu. Przy obecnych mrozach w nieopalonej izbie jej na Bałutach (tam nędzarka mieszka) panuje prawdziwa...

...Nieszczęśliwa ta — opowiada nam dalej interlokutorka nasza — nie jest ani zawodową, ani przygodną żebraczką. Ci, którzy „zawodowo” żyją z tego, co „Bóg dał” potrafili sobie radzić, poleca do tego towarzystwa, do tamtego komitetu, wszędzie zdają, nigdzie nie po darują, a już zwłaszcza w okresie przed świętami Bożego Narodzenia wiedzą dobrze, gdzie naszykowano dar dla ubo-

...Bóg się rodzi, moc truchleje...

Carlo Dolci: Najświętsza Panna z Boskim Dzieciątkiem. (Słynny obraz włoskiego renesansu).

W UROCZYSTYM DNIU, TAK DROGIM SERCU KAŻDEGO POLAKA, WSZYSTKIM CZYTELNIKOM, PRENUMERATOROM ORAZ SYMPATYKOM NASZEGO PISMA, SKŁADA SERDECZNE ŻYCZENIA „WESOŁYCH ŚWIAT”

REDAKCJA „ŁÓDZKIEGO ECHA WIECZORNEGO”.

gich, no i — żyją sobie, nie siejąc, nie orząc, „wcale niegorzej”. Iluż natomiast mamy takich, którzy — popadli raz w nędzę — gniją w niej i wiodą żywot...

niemal gorszy od zwierzęcego, bo nie znają się „profesjonalnie” na arkaniach sztuki żebrackiej — bo nie potrafią sprytnie i „zaradnie” żebrąć?

A przecież właśnie tym nie-profesjonalistom należy się pomoc ze strony społeczeństwa, właśnie ci niezaradni — są przedewszystkiem predestynowani do pracy, jakiej udzielić im mogą zamożniejsze a humanitarne sfery. Tymczasem — w Łodzi nie mamy w gruncie rzeczy takiej na szerszą skalę zamierzonej akcji, której celem byłaby doraźna pomoc dla najbiedniejszych w zimie.

W okresie przedświątecznym wprawdzie wiele towarzystw stara się o to, aby ubogim osłodzić nieco ciężkie życie i rozjaśnić smutną ich egzystencję w wieczór wigilijny; starają się o to panie z łódzkiego towarzystwa (Komitet Gwiazdkowy z pp. Mogilnicka i Szmidtowa na czele) starają Harcerze w lokalu na Fwangelickiej, również Komitety Parafialne przy kościołach czynią, co mogą, alści — jak powiedzieliśmy — zabiegów te potrafią wykorzystywać przedewszystkiem „profesjonalistów”, zaś do tysięcy „prawdziwych” nędzarzy, nad których losem „kamień by zapłakał” — filantropia ta przeważnie nie potrafi dotrzeć.

Bowiem na tę prawdziwą, gorzką nędzę nie wolno czekać, aż przyjdzie i wyciągnie rękę po wsparcie — to czyni jedynie ta „profesjonalna”. Prawdziwą nędzę trzeba dopiero wyszukać, przysięść do niej — wykrzyć ją... A o to nietrudno — tyle jest tej „prawdziwej” nieszczęśliwej żebraczk...

nędzy na łódzkich przedmieściach, na Bałutach, na Chojnach...

Pomoc — na szeroką skalę zakrojona — pomoc w imię ludzkiego, chrześcijańskiego miłosierdzia jest w Łodzi konieczna. I to nie tylko chwilowa pomoc w okresie świąt, ale stała, energicznie prowadzona akcja.

Zadaniu temu nie może podoleć przecież również magistracki Wydział Opieki Społecznej, którego działalność w dziedzinie doraźnej pomocy najuboższym jest — jak to powszechnie wiadomo — zupełnie niewystarczająca.

Może przy pewnej reorganizacji mógłby ten urząd magistracki sprostać nieco zadaniom swym, jednak, niezależnie od tego byłoby bardzo pożądane, aby szlachetnie myślące jednostki w Łodzi pomysłowały o energicznej akcji miłosierdzia dla najuboższych.

Pole do działania jest wielkie i leży odlego!

**Dwusetną dziewiątą
NAGRODĘ
w kwocie 30 zł.**
za uwagę i przechowanie numeru „Łódzkiego Echa Wieczornego”
otrzymała
p. Marja Wróblewska,
zam. przy ulicy Abramowskiego 26.
Numer „Echa” kupiony na rogu Abramowskiego i Kilińskiego.

„Grunt, — się nie przejmować”. Żyjemy dłużej, niż nasi przodkowie. Pięć przykazań racjonalnego życia.

W dawnych „dobrych czasach” byli ludzie — przynajmniej tak się opowiada — lepsi, dzielniejsi, zdrowsi, chętniejsi do pracy i dłużej żyjący.

Rzeczy także można powtarzać, gdyż trudne są do skontrolowania. I tak np. nie można udowodnić, czy Matuzalem żył 1000 lat, lub Noah 600 lub Mojżesz 120.

W Stanach Zjednoczonych Ameryki Północnej osiągałi ludzie na początku XIX wieku wiek przeciętny około 35 lat, przy końcu wspomnianego wieku już 45 lat, a w roku 1921 wiek przeciętny wzrósł do 58 lat.

W okresie więc 120 lat wzrósł wiek życia o 23 lata. Od dłuższego czasu prowadzi Anglia dokładną statystykę zdrowia. Od połowy stulecia śmiertelność w grupie do lat 5-ich zmniejszyła się o połowę.

Wskazuje to, że nie tylko zmniejszenie śmiertelności niemowląt wpływa na przedłużenie przeciętnego wieku życia. Perspektywy życiowe u osób starszych przeciętnie kształtowały się pomysłnie.

I tak w Niemczech w r. 1871 na 1000 mieszkańców wypadło 31 umarłych. — Czwarta do roku 1922 spadła do 15.

Przebiegowy wzrost śmiertelności podczas lat wojny tłumaczy się stratami na froncie. Za główną przyczynę przeciętnego przedłużenia wieku życia uważać należy poprawę stosunków higienicznych.

Przemiana osiedli w wielkie miasta, rozpowszechnienie szkodliwych narkotyków, brak nawet mieszkań sa zjawiskami o ujemnem znaczeniu dla zdrowia, jednak przechwytawia się im wzrastająca opieka społeczna, większa łatwość korzystania ze zdobyczy medycyny przeciw rozlicznym chorobom.

cia fizyczne mogą również na powodzenie. Rozumie się, iż chodzi nie tylko o to, by długo żyć, lecz również, by zachować w starości siłę i świeżość umysłu. Bardzo pouczająca pod tym względem jest historia starego Johna Rockeffellera, która podawały dzienniki z okazji 86-tej rocznicy jego urodzin.

Rockefeller słynie ze swej świeżości cielesnej i duchowej. Stan taki według po-

Pamiętka.

Pani: — Cóż to za pamiętkę nosi pani w medaljoni. Pani: — Pukiel włosów męża. Pani: — Ach, to mąż pani nie żyje? Pani: — Żyć żyje, tylko zupełnie wyłysiał.

Pod czarnym okiem obiektywu. Przemysł kinematograficzny na rynku światowym.

Według ścisłych danych statystycznych, skrzętnie zebranych przez fachowców w znanym paryskim wydawnictwie handlowym „L'Exportateur Français”, kapitały, zaangażowane w przemysł kinematograficzny w Stanach Zjednoczonych przekroczyły

Zjednoczonych sięga 55 milionów tygodniowo, co czyni 75 proc. ogółu dorosłej ludności. Tyle co do wytwórni i kin w Ameryce. A Europa? Jedyne Niemcy mogą pochwycić się poważnym kapitałem, włożonym w przemysł filmowy. Co do statystyki kin w Europie, wspomniane pi-smo podaje następujące liczby:

1.500.000.000 dolarów. 250 przedsiębiorstw filmowych wyplacają swoim 50.000 pracownikom 75 milionów dol. rocznie. Dochody kin amerykańskich sięgają 750 mil. dol. rocznie. Wartość filmów amerykańskich, eksportowanych corocznie do Europy przekracza 2 miliardy dol. kapitały, włożone w przemysł filmowy w Stanach, przynoszą przeciętnie 20% proc. czystego zysku.

Niemcy 4000 kin.; W. Brytania 4000; Włochy 2500; Węgry 1800; Hiszpania 1560; Belgia 860; Szwecja i Norwegia 850; Austria 800; Polska 350; Holandia 230; Szwajcaria 156; Czechosłowacja 136; Jugosławia 120; Finlandia 100; Turcja 32; wreszcie Francja 2947, a nadto 523 muśchalów z pokazami obrazów świetlnych.

Stany Zjednoczone liczą 20.000 kin, t. j. tyle, co cała Europa, przyczem na sam New York przypada 1600 teatrów świetlnych. Frekwencja widzów w St.

Na St. Zjednoczone, jak już wspomniano, przypada 20.000 na Europę tyleż, Australia liczy ich 808, Ameryka Południowa 2.500, Azja i Afryka około 4000.

MAX I ALEX FISCHER.

Pan i jego pies.

„Dlaczego jestem właśnie w trakcie opuszczenia stanowiska pierwszego służącego które zajmuję, u p. Jerzego Smithsona, stanowiska, które mi się bardzo podoba pod tym względem?... W rzeczywistości swą przyczynę raczej w jakimś uprzedzeniu być może głupim, albo w jakiejś intuicji, niż w jakimś rzeczywistym, dajacym się obzorem sprawdzić, fakcie.

Pan mój ma lat 26, spadkobierca, zdaje się bogatej rodziny angielskiej a mimo to nie tatusin synek; robiący wielkiej interesy giełdowe, bardzo pracowity, nie lubiący zajmować się sprawami otoczenia, pan o lekkiej redce.

plamy nąokoło oka. To małe kółko było tak wyraźnie narysowane, że robiło wrażenie jakby foksił trzymał w oku monokl w czarnej rogowej oprawie.

— Skąd ci przyszło do głowy sprowadzić sobie tego szczeniaka? — zapytał tego dnia pana podczas śniadania jeden z jego przyjaciół.

— Poprostu — odpowiedział pan — chciałem mieć towarzysza i to towarzysza, któryby był podobny do mnie... Czy nie uważasz, że ten foksił jest istotnie bardzo do mnie podobny? Gdy go ujrzałem dziś zrana, przy wejściu do baru, gdzie wstąpiłem na kieliszek, uderzony zostałem jego podobieństwem, niewątpliwem do mnie... Nie śmieć się, mój stary, i przypatrz się lepiej... Jest taki biały jak ja, mam twarz wyciągniętą jak on, i jak ja nosi monokl, monokl w oprawie z czarnej rogu; tak jak ja nosi go w prawem oku!

Od tego dnia pan bardzo przywiązał się do psa, którego razwał Monoklem. — Prawie zawsze zabierał go z sobą samochodem kazał mu siadać przy sobie na siedzeniu. Podczas jedzenia, sadzano Monokla przy stole w jadalni, na krześle, naprzeciwko pana, a pan bawił się, próbując uczyć Monokla jedzenia z talerza możliwie porządnie i przyzwyczajając go do picia ze szklanki.

Podczas odwiedzin, przyjaciele pana, chcąc mu zrobić przyjemność, mówili: — Doprawdy, jakie to świetne, że Monokl tak dobrze cie naśladuje.

Pan odpowiadał śmiejąc się: — Mój stary, nie mów, że mnie naśladuje powiedz raczej, że jest to mój sobowtór. Monokl czy ja, ja czy Monokl, w granice rzeczy, gdy ktoś sobie zada trud, by dokładnie się przypatrzeć, zauważy, że stanowiąmy jedno!...

Wszyscy uśmiechali się tylko i nikt nie przywiązywał do tego większej wagi.

A tymczasem właśnie z powodu Monokla, w następstwie zdarzenia dosyć drobnego, wywołanego onegdaj przez Monokla, zamierzam w najbliższej przyszłości opuścić pana.

Zrana ze szpitalni zniknęła kuropatwa. Wszelkie poszukiwania by ją odnaleźć pozostały bez wyniku. Na kilka minut przed powrotem pana na śniadanie, zdobyłem dowód, że kradzież dokonana została przez Monokla, przez tego przekłętego Monokla który okazał się złodziejem.

Gdy pan powrócił, z zachowaniem mnóstwa ostrożności, wiedziałem bowiem jak wielkie ma uczucie dla szczeniaka, zawiadomiłem go o wypadku.

Pan zazwyczaj błady zbladł jeszcze bardziej Przygryzł wargi, nerwowo targając wargi i jęknął: — Ach! Ach!

Zdawał się wahać jakiś czas. Po chwili trwożliwie zaczął mnie pytać: — Józefie... powiedzcie... mi Józefie... czy oprócz mnie, powiedzieliście komu o wyniku dochodzenia, któreście przeprowadzili z powodu zniknięcia kuropatwy?

— Nie, panie, nikomu o tem nie mówiliśmy.

Pan miał chwilę wahania. Poczernienia! Popatrzył mi prosto w oczy i rzekł: — Dobrze... oto ja... ja będę dla was bardzo zobowiązany, jeśli o odkryciu swym nie powiecie nikomu, absolutnie nikomu... ja... ja... żądam tego.

Po południu tego dnia, jak gdyby nie nie zaszło i jak to się zazwyczaj dzieło pan zabrał z sobą Monokla, ale wieczorem nie przyprowadził go z sobą.

Towarzyszom, którzy dnia tego jedli u nas obiad nie powiedziani: pozbyłem się Monokla, który okazał się złodziejem, lecz oświadczył:

— Jestem bardzo zmartwiony. Nie wiem jakim sposobem się stało, ale podczas dzisiejszej przejażdżki zgubiłem Monokla.

Tylko tyle... I oto dla tego pytam się sam siebie, czy nie postąpię rozsądnie, zawiadamiając w tych dniach p. Smithsona, pod pierwszym lepszym pozorem, że jestem zmuszony go opuścić. Chciałbym sobie odpowiedzieć na pytanie, czy nie lepiej będzie opuścić to miejsce teraz, mając czas na wynalezienie innego miejsca, niż później, gdy się będzie pewnego dnia zmuszonym szybko uciekać z całym personelem po... po skandalach... lub po krachu... a może po uprzednim uwieźnieniu...

Czy myśli tego rodzaju są niesłuszne? Czy p. Jerzy Smithson pomimo to wszystko jest uczciwym człowiekiem?

ogółem przeto istnieje na świecie około 47.500 teatrów świetlnych, z czego tylko 350 przypada na Polskę, a zatem 5 razy mniej niżeli na Hiszpanję z jej 20 milionami mieszkańców, i 2 i pół razy mniej, niż na Belgię z jej 8 milionami mieszkańców.

Co do miast Warszawa posiada 35 kin, Paryż z przedmieściami 400, bez przedmieść 200, Marsylja 80, Lugdun 60, Bordeaux 40 i Lille 30. Statystyka wykazuje, że tylko 7 proc. ludności we Francji uczęszcza do kin.

